

2014 CIOFS – kateheze

7. tema – SVETI LUDVIK IN SESTRA TELESNA SMRT¹

„Kralj, ki je napolnjen z duhom usmiljenja, bo kljub temu, da mu bodo mnogi to zaradi nevarnosti odsvetovali, zavzeto obiskoval bolnike, tudi če bodo ti zelo trpeli. Nudil jim bo besede tolažbe in potrebne nasvete.“ (Guillaume de Chartres, Življenje in čudeži)

»Naj nama Gospod (meni in tebi) v svoji velikodušnosti, nakloni, da se bova po telesni smrti lahko z njim združila in ga vso večnost zrla, ga ljubila in ga slavila.« (Nauk svetega Ludvika svojemu sinu Filipu)

Zgodovinsko ozadje: »SVETI LUDVIK IN SKRB ZA DOBRO SMRT«

V 13. stoletju je bila smrt vsakodnevna resničnost in za razliko od današnjega časa se je ni skrivalo. Zemeljsko življenje je bilo predstavljeno kot romanje proti nebesom. Ker je bila smrt konec tega romanja, je bilo bistveno, da človek dobro živi in da dobro umre, to se pravi, se združi z Bogom, potem ko je bil pri spovedi in prejel odpuščanje. Verni ljudje tistega časa so se bali nagle in neprevidene smrti (da bi jih smrt ujela preden bi lahko prejeli zakramente).

Dve smrti sta zaznamovali življenje svetega Ludvika: smrt njegove matere, ki se je zgodila, ko je sam bil na križarski vojni in smrt njegovega sina Jeana-Tristana, ki je umrl nekaj dni pred Ludvikom. Sveti Ludvik je vedno kazal nadnaravni pogled na smrt in je izkušal žalost, ko so se darovale maše za miren počitek obeh pokojnih, priporočal ju je v molitev redovnikom in tudi sam opravljal spokorna dela (primerjaj Generalne konstitucije člen 27 in Vodilo člen 19).

Ker je bolezen, ki je na koncu terjala Ludvikovo življenje, trajala dalj časa, se je sveti Ludvik lahko zavedal njenega bližanja. V tem času je molil več kot običajno in poskušal biti združen z Bogom tudi tako, da si je k vznožju postelje dal prinesiti križ, da bi ob vsakem času lahko gledal Gospodovo trpljenje. Svetost njegovega umiranja je pretresla vse navzoče in je bila ključni element v procesu kanonizacije (razglasitve za svetnika).

Pastoralni vidik: “DOBRO ŽIVETI IN DOBRO UMRETI”

Ko je izvedel za materino smrt, je sveti Ludvik občutil globoko bolečino in je globoko žaloval za njo. Žalost ob izgubi staršev in vera v njihovo vstajanje soobstajata. Si dovolimo, da nas nekaj tako gane, kot je Lazarjeva smrt ganila Jezusa?

Sv. Ludvik je velik poudarek dajal zdravju in to prenašal tudi na svoje otroke. In mi, kako občutljivi smo za ravnovesje v naših življenjih, skrbimo za svoje telo, da je, kot ga je imenoval sv. Ludvik, »naš najboljši prijatelj«? Kako živimo in kakšno skrb posvečamo telesu med boleznijo?

¹ Vir: <http://www.catholique78.fr/8-themes-approfondir-0010200>. Tema je povzeta s prijaznim privoljenjem škofije Versailles, dopolnjena s strani Mary T. Stronach, OFS. In Fr. Amando Trujillo Cano, TOR.

Sv. Ludvik je pogosto praticiral dela usmiljenja do ubogih in bolnih in je vztrajal pri pomembnosti obiskovanja tistih, ki trpijo. Danes je za to še prav posebej veliko razlogov, pomembno je, da obiskujemo tiste, ki jih bolezen ali starost izključi iz družbe.

Gre za eno najpomembnejši dejanj, ki jih lahko naredimo. Kako jih opravljamo? (primerjaj Generalne konstitucije, člen 53,3).

OD SVETEGA LUDVIKA DO DANES

Medsebojna podelitev misli – tukaj je nekaj vprašanj, ki omogočajo, da si izmenjamo odgovore, izkušnje.

Biti v svetu

Smo na razpolago za obiskovanje osamljenih, bolnih in ostarelih? Slišimo poseben klic, ki je danes naslovljen na nas: kako konkretno pomagamo tistim, ki so izgubili ljubljeno osebo?

Zakrament

Zakrament bolniškega maziljenja: Kakšen je naš odnos do tega zakramenta, ki se podeljuje v trenutkih velike človekove krhkosti? Kaj menimo o trditvi, da milost spremlja bolnika v preizkušnji? (primerjaj papež Frančišek, splošna avdience, 26. februar 2014 – glej

prilogo)

Slediti Kristusu

»Živeti smrt združeni z Bogom«; »pridruževati se Kristusovemu trpljenju« ... kaj te besede, tako drage svetemu Ludviku, povedo nam? Jih razumemo? Nam sploh kaj pomenijo?

Duhovno življenje

Kako so na nas vplivale smrti tistih, ki smo jih poznali, ljudi iz naše družine ali prijateljev? Si upamo, skromno in preprosto, podeliti naše misli o smrti – drugih in naši lastni? Kakšni so naši strahovi in upi, ko se soočamo s smrtjo?

Vzgoja

Krščansko Razodetje govori o štirih poslednjih rečeh (nebesa, pekel, vice, sodba ...?). Verjamemo vanje? Koliko in kako razmišljam o teh stvareh?

Kaj meni danes pomeni reklo: »živi dobro, umri dobro«?

Življenje v skladu z drugim vatikanskim cerkvenim zborom

Vsem vam, bratje v preizkušnjah, ki trpite na tisoč različnih načinov, namenja koncil posebno sporočilo. Čuti, da upirate vanj svoje prosoje oči, ki vročično žarijo ali so prazne zaradi utrujenosti in sprašujejo po smislu trpljenja in čakajo, kdaj in od kod bo prišlo olajšanje.

Dragi bratje, čutimo vaše tožbe in vaše vzdihovanje odmeva globoko v naših srcih očetov in pastirjev. Naše trpljenje povečuje tudi zavedanje, da ni v naši moči, da bi vam nudili telesno pomoč, niti da bi zmanjšali psihično trpljenje, ki ga zdravniki, sestre in vsi, ki so predani službi bolnikom, lajšajo, kolikor le lahko.

Imamo pa nekaj globljega in dragocenejšega, kar vam lahko podarimo, edino resnico, ki lahko odgovori na skrivnost trpljenja in vam prinese olajšanje brez iluzije in to je vero ter zedinjenje z Možem bolečin, s Kristusom Božjim Sinom, pribitim na križ za naše grehe in naše odrešenje. Kristus ni odpravil trpljenja. Niti nam ni hotel odkriti njegove skrivnosti. To, da je trpljenje vzel nase, je dovolj, da dojamemo njegovo vrednost. Vi, ki čutite težo križa, ki ste ubogi in zapuščeni, vi, ki ste žalostni, vi, ki ste zaradi pravice preganjani, vi, ki ste

spregledani, vi, ki ste neznane žrtve trpljenja, bodite pogumni. Ste prednostni, ljubljene otroci Božjega kraljestva, kraljestva upanja, sreče in življenja. Ste bratje trpečega Kristusa in z njim, če želite, odrešujete svet.

To je krščanska znanost trpljenja, edina, ki prinaša mir. Vedite, da niste sami, ločeni, zapuščeni ali nekoristni. Poklicani ste bili od Kristusa in ste njegova živa in prosojna podoba. V njegovem imenu vas koncil ljubeče pozdravlja, se vam zahvaljuje za prijateljstvo in pomoč Cerkvi in vas blagoslavlja. (Sporočilo sv. papeža Pavla VI. ubogim, bolnim in trpečim, 8. december 1965)

Živeti evangelij (1 Tes 4,13-14.17-18)

Gospodov prihod

Nočemo pa, bratje, da ne bi vi ničesar vedeli o tem, kako je s tistimi, ki so zaspali, tako da se ne boste vdajali žalosti kakor drugi, ki nimajo upanja. Če namreč verujemo, da je Jezus umrl in vstal, bo Bog tiste, ki so zaspali, prek Jezusa privedel skupaj z njim.

Potem pa bomo mi, ki živimo in bomo ostali, skupaj z njimi odneseni na oblakih v zrak, naproti

Gospodu: tako bomo zmeraj z Gospodom. S temi besedami se torej tolažite med seboj.

Današnja splošna avdienta, posvečena zakramentu bolniškega maziljenja

Avdienta papeža Frančiška - VATIKAN (sreda, 26. februar 2014, RV)

»Zakrament bolniškega maziljenja nam pomaga, da se z roko dotaknemo Božjega sočutja do človeka.« Tako je papež Frančišek začel današnjo katehezo med splošno avdientco, ki je potekala na Trgu sv. Petra. Nadaljeval je z razlago zakramentov in danes govoril o zakramentu bolniškega maziljenja.

Jezus v duhovnikovi osebi postane blizu trpečemu

V preteklosti so ta zakrament imenovali »poslednje maziljenje«, ker je bilo razumljeno kot duhovna tolažba pred bližajočo se smrtjo. Govoriti o »bolniškem maziljenju« pa nam pomaga razširiti pogled na izkušnjo bolezni in trpljenja v obzorju Božjega usmiljenja. Vso globino skrivnosti, ki se kaže v bolniškem maziljenju, izraža svetopisemska prilika o usmiljenem Samarijanu iz Lukovega evangelija (Prim. Lk 10,30-35). »Vsakokrat, ko obhajamo ta zakrament, Gospod Jezus v duhovnikovi osebi postane blizu tistemu, ki trpi in je težko bolan ali pa je ostarel.« Prilika pravi, da usmiljeni Samarijan poskrbi za trpečega človeka ter na njegove rane zlije olja in vina. Papež je pojasnil, da nas olje spominja na blagoslov olja, ki ga vsako leto pri krizmeni maši na veliki četrtek opravi škof, namenjeno pa je ravno bolniškemu maziljenju. Vino pa je znamenje »Kristusove ljubezni in milosti, ki izvirata iz darovanja njegovega življenja za nas in ki se v vsem svojem bogastvu izražata v zakramentalnem življenju Cerkve«. Na koncu Samarijan trpečega človeka zaupa v skrb gostilničarju, ne glede na stroške. Gostilničar je po papeževih besedah »Cerkev, skupnost kristjanov, smo mi, ki nam Gospod vsak dan zaupa tiste, ki trpijo v telesu in duhu, da bi lahko še naprej zivali na njih vso Gospodovo usmiljenje in zveličanje«.

Naloga, ki jo je Cerkev prejela od Jezusa

Papež Frančišek je nadaljeval, da je to naročilo poudarjeno na ekspliciten in impliciten način v Jakobovem pismu: »Če je kdo med vami bolan, naj pokliče starešine Cerkve in naj nad njim molijo ter ga v Gospodovem imenu pomazilijo z oljem. In molitev vere bo rešila bolnika in Gospod ga bo okrepil; če je storil grehe, mu bodo odpuščeni« (Jak 5,14-15). Papež je dodal, da gre za prakso, ki so jo opravljali že v času apostolov. Jezus je namreč svoje učence učil, naj tako kot on ljubijo bolnike in trpeče, in jim posredoval zmožnost in nalogo, da v njegovem imenu in v skladu z njegovim srcem podeljujejo tolažbo in mir preko posebne milosti zakramenta. Vendar pa pri tem ne smemo pasti v obsesivno iskanje čudeža ali pričakovanje, da bomo vedno dosegli ozdravljenje.

V trenutku bolečine in bolezni nismo sami

Po Frančiškovih besedah gre za zagotovitev Jezusove bližine bolniku ali ostarelemu; vsaka oseba, starejša od 65 let, lahko prejme ta zakrament; je Jezus, ki se približuje. Duhovnikov obisk bolnika je zelo pomemben; duhovnik pride, da bi pomagal bolniku ali ostarelemu. Jezus je namreč tisti, ki na ta način prihaja in tolaži, daje moč in upanje, odpuščanje. To ni noben tabu, je zatrdil papež, kajti »vedno je lepo vedeti, da v trenutku bolečine in bolezni nismo sami«. Duhovnik in tisti, ki so prisotni med bolniškim maziljenjem, predstavljajo vso krščansko skupnost, ki se kot eno samo telo z Jezusom zbere ob trpečem in njegovi družini ter v njej ohranja upanje, jo podpira z molitvijo in bratsko toplino. »Največja tolažba pa prihaja iz dejstva, da v zakramentu postane navzoč sam Gospod Jezus, ki nas prime za roko, nas ljubkuje in nas spominja, da mu že pripadamo in da nas nič, niti zlo in smrt, ne bo moglo ločiti od njega,« je še dejal papež Frančišek.